

Til lovforslag nr. L 111

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevarerudvalget [den 29. marts 2017]

2. udkast

(Ændringsforslag og betækningsbidrag fra RV)

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse

(Kompenserende marine virkemidler ved etablering eller udvidelse af havbrug)

[af miljø- og fødevarerministeren (Esben Lunde Larsen)]

1. Ændringsforslag

De Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 15. december 2016 og var til 1. behandling den 19. januar 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljø- og fødevarerministeren sendte den 9. september 2016 dette udkast til udvalget, jf. MOF alm. del – bilag 609 (folketingsåret 2015-16). Den 15. december 2016 sendte miljø- og fødevarerministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danmarks Sportsfiskerforbund,
Danmarks Naturfredningsforening,
EndelaveGruppen/Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak Havbrug Ebeltoft
Thorkild Hansen, Ebeltoft,
Leif Richter, Horsens og
Sveriges Sportfiske- og Fiskevårdsforbund.

[Miljø- og fødevarerministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.]

Deputationer

Endvidere har Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til miljø- og fødevarerministeren. Ministeren har besvaret spørgsmålene i samråd med udvalget den 15. marts og [29. marts 2017.]

Spørgsmål

Udvalget har stillet 132 spørgsmål til miljø- og fødevarerministeren og 1 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse[, som disse har besvaret.]

2 af udvalgets spørgsmål og ministerens svar er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

<>

De Radikale Venstres medlemmer af udvalget er bekymret for, at lovforslaget kan medføre en forurening af vores havmiljø med bl.a. kvælstof, fosfor og medicinrester samt forøge risikoen for fiskesygdomme som lakselus. Det kan have konsekvenser for andre erhverv som turisme, fiskeri, sejllas mv. Vi kender ikke virkningen af kompensationsopdræt med muslinger på åbent hav, og derfor er det bekymrende, at man giver lov til opførelsen af nye havbrug eller udvidelse af eksisterende med kompensationsopdræt. I en rapport udgivet af DCE om Marine Virkemidler fra 2016, der omtales i lovforslaget, vurderes det, at muslingers væksthastighed i åbne havområder er for lav og omkostninger til drift og høst for store til, at muslingeopdræt vil være et omkostningseffektivt virkemiddel.

Muslinge anlæg som marint virkemiddel er kun veldokumenteret i ét tilfælde i Skive Fjord i 2010-11. Dette område er et meget beskyttet og næringsrigt vandområde. Algemængden i Kattegat udgør til sammenligning kun 1/3 af algemængden i Skive fjord. Muslingerne vil derfor vokse langsommere i Kattegat. Anlægget i Skive Fjord var derudover ikke drevet eller indrettet til at skulle kompensere nogen bestemt belastning med kvælstof og fosfor. Muslinge anlæg som kompensation i et nærmere bestemt omfang for et havbrugs udledninger er således ikke afprøvet eller dokumenteret under mere voldsomme forhold end i Skive Fjord.

I Skive fjord blev der opnået en reduktion på 0,6-0,9 t kvælstof pr. ha anlæg pr. år og en reduktion på 0,03-0,05 t fosfor pr. ha pr. år. Det fremgår af rapporten om Marine Virkemidler fra DCE. Det vil kræve muslingeopdræt på et areal på 1,1-1,7 kvadratkilometer for et brug, der udleder 100 tons kvælstof. På grund af de usikkerheder, der er forbundet med kompensationsopdræt på havet, skønner Stig Markager, der er professor i Bioscience, Aarhus Universitet, at et areal på 5-10 kvadratkilometer er mere realistisk. Det fremgår af artiklen: »Professor: Hvad skal vi bruge havet til?« Altinget: Miljø, 22. marts 2017.

Et havbrugs belastning er jævnt stigende henover sæsonen fra april til november. Algevæksten i havet er typisk næringsbegrænset i sommerperioden. Store udledninger fra havbrug af lettilgængeligt kvælstof og fosfor vil da have en væsentlig (2-3 gange) større biologisk virkning (algevækst) end tilsvarende mængder udledt i vinterperioden, hvor de største udledninger fra land ellers forekommer. Derfor er udledninger af kvælstof og fosfor fra havbrug ikke direkte sammenlignelige med normale udledninger fra land - kg for kg. Et havbrug forurener lokalt med store mængder iltforbrugende stof - fiskefækalier og foderrester især. Det øger lokalt risiko og omfang af iltsvind - især sommer og efterår. Også muslinge anlæg forurener med store mængder iltforbrugende stof lokalt (muslingernes fækalier udgør ca. 1/3 af det de filtrerer fra vandet) med tilsvarende iltsvindproblemer til følge.

Derfor kan det også bekymre, at man går væk fra at fjerne forureningen ved kilden. Muslinge anlægget kan teoretisk kompensere fuldt ud i kvælstof og fosforregnskabet for det pågældende vandplanområde, men havbrugets udledninger forurener fortsat lige så meget lokalt.

Der kan tilføjes en robusthed ved at overdimensionere muslinge anlægget i forhold til havbrugets udledning af næringsstoffer. Problemet er, at man ikke aner, om muslinge anlægget så skal dimensioneres til 110 pct., 150 pct. eller 200 pct. af havbrugets udledning. Dertil er drift sikkerheden for uforudsigelig i forhold til vind og vejr og i forhold til, at muslingerne kan blive spist af edderfugle, søstjerner mv. Kommunen står derfor i en vanskelig situation, når den skal give en godkendelse, hvis effekten af kompensationsopdræt med muslinger på åbent hav ikke er kendt og dokumenteret. Hvad skal kommunen læne sig op, når størrelsen på muslinge anlægget skal vurderes?

Skal kompensationen med muslinger være troværdig, må man kende til virkemidlets kvælstof- og fosforreducerende effekt i de pågældende omgivelser. Anlægget skal dels være

driftssikkert og dels skal man på kontrolsiden løbende henover sæsonen kunne se, at der produceres muslinger, så det svarer til havbrugets tab af kvælstof og fosfor. Bliver muslinge produktionen for lille må havbrugets fiskemængde justeres derefter. Ellers står man ved sæsonens slutning tilbage og mangler tilstrækkelig fjernelse af næringsstoffer og med skade på havmiljøet.

Etableringen af flere havbrug kan også komme i konflikt med Danmarks EU og internationale forpligtelser. Kystvande er omfattet af miljømål, herunder reduktionskrav for kvælstof, efter vandrammedirektivet. Havbrug kan derfor ikke placeres så deres udledninger påvirker ind i kystvande uden at bringe disse længere væk fra deres målopfyldelse i forhold til kvælstof. Hvis kompensationen af udledningerne fra havbrug ikke er fuldstændig, vil det derfor kræve, at andre erhverv sænker deres udledninger.

Åbne farvande er omfattet af havstrategidirektivet, som udmøntes gennem HELCOM-aftaler for Østersøens vedkommende. Ifølge gældende HELCOM-aftale har Danmark overopfyldt sine kvælstofforpligtelser – det er en følge af de mange store indsatser siden 1. vandmiljøplan i 1987. Derimod mangler Danmark stadig at fjerne noget fosfor i Østersøen. Udledning af de ca. 100 tons fosfor fra havbrug, som landbrugspakken gav lov til, vil fjerne Danmark fra at nå sine HELCOM-mål i Østersøen og Bælthavet. Derfor er der ikke råderum til flere havbrug.

Inuit Ataqtigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (RV) tiltrådt af <>:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og lov om fiskeri og fiskeopdræt
(Krav om kompenserende marine virkemidler ved godkendelse af havbrug, skærpet tilsyn med havbrug, fastsættelse af miljø- og fødevarerministeren som godkendelsesmyndighed for havbrug og krav til garantier ved fjernelse af og oprydning efter havbrug og kompenserende virkemidler)«.

[Præcisering af lovforslagets titel som følge af ændringsforslag nr. 2-6]

Til § 1

2) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 35 indsættes som *stk. 3* og *4*:

»*Stk. 3* Ministeren kan fastsætte nærmere regler om vilkår om etablering og drift af kompenserende marine virkemidler ved godkendelse af havbrug, herunder regler om, at også eksisterende havbrug uden kompenserende marine virkemidler, som ikke ændres eller udvides, efter en frist skal etablere kompenserende marine virkemidler.

Stk. 4 Afgørelser, der er truffet efter loven eller regler udstedt i medfør af denne, kan ændres, hvis det er nødvendigt for at tilgodese opfyldelsen af regler efter *stk. 3*. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom, herunder om miljømyndighedens pligt til at indkalde godkendelser til fornyet vurdering.««

[Udvidelse af bestemmelsen således at den også gælder for eksisterende havbrug, som ikke ændres eller udvides, samt hjemler til fornyet behandling af gældende godkendelser og fastsættelse af regler herom]

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. § 40 affattes således:

»§ 40 Afgørelse om godkendelse efter dette kapitel træffes af kommunalbestyrelsen eller af miljø- og fødevareministeren. Afgørelser om godkendelse af havbrug træffes dog af miljø- og fødevareministeren. Ministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om, hvilke virksomheder kommunalbestyrelsen henholdsvis miljø- og fødevareministeren skal godkende.««

[Krav om at myndighedskompetence for at tildele havbrug godkendelse efter kapitel 5 henhører under miljø- og fødevareministeren]

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 73, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Ministeren fastsætter herunder regler om skærpet tilsyn med havbrug.««

[Krav om fastsættelse af regler om skærpet tilsyn med havbrug]

Ny paragraf

5) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 425 af 18. maj 2016 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) foretages følgende ændring:

1. § 17, *stk. 3*, *2. pkt.*, ophæves.«

[Krav om at kommunalbestyrelsen er myndighed for behandling af projekter på havområdet vedrørende intensivt fiskeopræt, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere

end 1 sømil fra kysten ophæves som konsekvens af ændringsforslag nr. 3]

Ny paragraf

6) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 02

I fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 17 af 4. januar 2017, foretages følgende ændring:

1. § 66, *stk. 2*, *2. pkt.*, affattes således:

»Ministeren skal fastsætte vilkår for en tilladelse, herunder om tidsbegrænsning, prøveudtagning og dokumentation for sikkerhedsstillelse i form af enten forsikring eller bankgaranti til dækning af udgifter ved anlæggets ophør.««
[Vilkår om sikkerhedsstillelse til dækning af udgifter ved anlæggets ophør]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring af ændringsforslag nr. 2-6.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring indebærer, at miljø- og fødevareministeren med den nye hjemmel i § 35, *stk. 3*, vil kunne fastsætte regler, der indfører krav om kompenserende marine virkemidler gældende ikke alene for havbrug, som nyetableres eller som ønsker at gennemføre en godkendelsespligtig ændring eller udvidelse, men også for eksisterende havbrug. Med eksisterende havbrug menes havbrug, som er i drift eller er godkendt inden ikrafttrædelsen af den bekendtgørelse, som udstedes med hjemmel i den foreslåede § 35, *stk. 3*.

Ændringsforslaget indebærer en udvidelse af formålet med de kompenserende marine virkemidler. Formålet med virkemidlerne er således ikke alene compensation for merudledning, som der ellers ikke ville være mulighed for, men en generel skærpelse af gældende krav for alle havbrug, således at disse skal kompensere helt eller delvist også for næringsstofbelastning, som det er vurderet, at der er plads til inden for rammerne af lovgivningen om vandplanlægning eller havstrategi.

Der foreslås en frist på tre år for eksisterende havbrug, som ikke ændres eller udvides, til at opfylde kravene om etablering af kompenserende marine virkemidler. Fristen regnes fra ikrafttrædelsen af den bekendtgørelse, som udstedes med hjemmel i den foreslåede § 35, *stk. 3*. Reglerne skal udformes således, at eksisterende havbrug, der ønsker at fortsætte under de nye krav om etablering af kompenserende marine virkemidler, sidestilles med havbrug, der nyetablerer sig eller udvider.

Forslaget indebærer behov for fornyet behandling af eksisterende godkendelser eller tilladelser, og der foreslås derfor, som et nyt *stk. 4*, indsat en hjemmel for myndighederne

til at ændre gældende afgørelser i fornødent omfang, og for ministeren til at fastsætte nærmere regler herom.

Til nr. 3

I miljøbeskyttelseslovens § 40 er der i dag delt myndighedskompetence i afgørelser om godkendelse af listevirksomheder imellem kommunalbestyrelsen og miljø- og fødevarerministeren. Bestemmelsen fastslår dog ikke, hvem der specifikt er godkendelsesmyndighed for de forskellige typer af virksomhedsaktiviteter, da dette kan fastsættes nærmere af miljø- og fødevarerministeren.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 5 i bekendtgørelse nr. 1517 af 7. december 2016 om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen), som i stk. 1 fastslår, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelser om godkendelse af listevirksomhed. Undtagelsen til denne bestemmelse findes i § 5, stk. 2, hvorefter Miljøstyrelsen træffer afgørelse om godkendelse af listevirksomhed, som i bekendtgørelsens bilag 1 eller bilag 2 er mærket med (s). Havbrug er en godkendelsespligtig virksomhed og er listet på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2. For havbrug, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, er kommunalbestyrelsen godkendelsesmyndighed, jf. listepunkt I 203. For havbrug, hvor det samlede anlæg helt eller delvist er beliggende længere end 1 sømil fra kysten, er Miljøstyrelsen godkendelsesmyndighed, jf. listepunkt I 205.

Det foreslås, at § 40 nyaffattes, således at afgørelser om godkendelse af havbrug altid træffes af miljø- og fødevarerministeren, og at adgangen til at fastsætte nærmere regler herom bevares.

Med den foreslåede ændring vil tilsynskompetence samt kompetence til bl.a. at meddele påbud og forbud ligeledes overgå til miljø- og fødevarerministeren, da tilsynskompetence er henlagt til ministeren, såfremt godkendelseskompetencen allerede efter reglerne om godkendelse af listevirksomheder, jf. § 40, er henlagt til ministeren, jf. § 66, stk. 2.

Lovforslaget skal sikre en ensartet og kvalificeret sagsbehandling ved at samle godkendelseskompetencen hos en myndighed.

Som godkendelsesmyndighed skal miljø- og fødevarerministeren i forbindelse med sagsbehandlingen af en godkendelse til et havbrug i relevant omfang høre kommunalbestyrelserne i berørte kommuner.

Til nr. 4

Efter miljøbeskyttelseslovens § 65, stk. 1 og 2, samt § 66, stk. 2, skal den kompetente tilsynsmyndighed føre tilsyn med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes. Endvidere skal der føres tilsyn med, at påbud og forbud efterkommes, og at vilkår i miljøgodkendelser og tilladelser overholdes.

Efter den nuværende § 73, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven fastsætter miljø- og fødevarerministeren nærmere regler vedrørende tilsynsmyndighedernes udøvelse af tilsynsvirksomhed.

Bemyndigelsen er bl.a. udmøntet i bekendtgørelse nr. 1519 af 7. december 2016 om miljøtilsyn (miljøtilsynsbekendtgørelsen), som fastsætter krav om regelmæssigt miljø-

tilsyn af en række forurenende virksomheder. Dette indebærer bl.a., at myndighederne har pligt til at føre tilsyn med bl.a. godkendelsespligtige virksomheder, som f. eks. havbrug, mindst en gang hvert 3. år og med en række andre virksomheder mindst en gang hvert 6. år. Ved fastsættelse af tilsynsfrekvensen skal myndighederne miljørisikovurdere virksomhederne med henblik på at afdække, om virksomheden udgør en større risiko for omgivelserne end andre og hermed skal have flere tilsyn.

Tilsynsmyndighederne skal efter miljøtilsynsbekendtgørelsen også gennemføre såkaldte opstartstilsyn for bl.a. virksomheder, som er optaget på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, herunder havbrug, og som etablerer sig for første gang, senest tre måneder efter, at virksomheden har igangsat driften.

Med den foreslåede ændring pålægges ministeren at fastsætte regler om skærpet tilsyn med havbrug. Det bemærkes hertil, at muligheden for at fastsætte regler om tilsyn, f. eks. regler om tilsynets tilrettelæggelse og omfang, allerede er omfattet af den nuværende hjemmel i § 73, stk. 1, 1. pkt. Ændringsforslag nr. 4 omhandler alene ministerens pligt til at fastsætte regler om skærpet tilsyn med havbrug, f. eks. en øget tilsynsfrekvens.

Til nr. 5

Miljøvurderingsloven har delt myndighedskompetencen for VVM afgørelser af havbrug imellem kommunalbestyrelsen og miljø- og fødevarerministeren, således at myndighedskompetencen følger, hvad der gælder i forhold til miljøgodkendelsen. Havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten har kommunalbestyrelsen som VVM myndighed, imens andre projekter på havområdet omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2 har miljø- og fødevarerministeren som VVM myndighed. I forhold til havbrug afspejler denne opdeling den delte myndighedskompetence, der eksisterer for godkendelser af havbrug i godkendelsesbekendtgørelsen.

Godkendelseskompetencen for havbrug er med ændringsforslag nr. 3 samlet under miljø- og fødevarerministeren. Miljøvurderingsloven ændres derfor således, at myndighedskompetencen for VVM afgørelser stadig afspejler, hvem der er myndighed for afgørelser om miljøgodkendelse. Derfor konsekvensrettes miljøvurderingsloven således, at kommunalbestyrelsen ikke længere er VVM myndighed for behandling af projekter på havområdet vedrørende intensivt fiskeopdræt, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten. Dette betyder, at miljø- og fødevarerministeren fremover vil være VVM myndighed for behandling af projekter på havområdet omfattet af bilag 1 og 2 i miljøvurderingsloven, herunder havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten.

Til nr. 6

Det fremgår af kap. 13 i lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 17 af 4. januar 2017, at opdræt af fisk på dansk fiskeriterritorium kun må finde sted efter tilladelse fra miljø- og fødevarerministeren. Det fremgår endvidere af § 66, stk. 2, at ministeren kan fastsætte vilkår for en tilladelse, herunder sikkerhedsstillelse i form af

enten forsikring eller bankgaranti til dækning af udgifter ved anlæggets ophør.

I bemærkningerne til forslag til ændring af § 66, jf. bemærkningerne til L109, Folketinget 2006-07, 1. samling, (bemærkningerne til nr. 16), henvises til, at »kravet om sikkerhedsstillelse er begrundet med, at det af hensyn til skibsfart, fiskeri m.v. i en ophørssituation vil være nødvendigt at fjerne anlæggets fysiske indretning som f.eks. bure«.

I praksis tages der konkret stilling til garantiens størrelse ved hver tilladelsesgivning. Fastsættelse af garantiens størrelse tager udgangspunkt i anlæggets udformning og størrelse, herunder om der indgår kompensationsopdræt af muslinger. Ligesom placering og anlæggets størrelse indgår i fast-

sættelse af garantiens størrelse. Detaljerede krav til sikkerhedsstillelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1489 af 6. december 2016 om etablering og drift af havbrug (havbrugsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 914 af 22. august 2011 om opdræt af muslinger m.m. i vandsøjlen.

Der stilles således allerede krav om sikkerhedsstillelse til fuld dækning af udgifterne ved anlæggets ophør. Med lovforslaget ændres bemyndigelsen fra, at ministeren kan fastsætte vilkår, til at ministeren skal fastsætte vilkår. I og med der af bemærkningerne til bestemmelsen om sikkerhedsstillelse henvises til nødvendigheden af at fjerne anlæg ved deres ophør, antages ministeren under alle omstændigheder at være forpligtet til at stille krav om sikkerhedsstillelse.

René Christensen (DF) Pia Adelsteen (DF) fmd. Ib Poulsen (DF) Orla Østerby (KF) Lise Bech (DF) Karina Due (DF)

Erling Bonnesen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Thomas Danielsen (V) Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V)

Jacob Jensen (V) Carsten Bach (LA) Villum Christensen (LA) Mette Abildgaard (KF) Bjarne Laustsen (S)

Lea Wermelin (S) nfmd. Christian Rabjerg Madsen (S) Jesper Petersen (S) Kirsten Brosbøl (S) Simon Kollerup (S)

Søren Egge Rasmussen (EL) Maria Reumert Gjerding (EL) Christian Poll (ALT) Roger Matthisen (ALT) Sanne Bjørn (RV)

Martin Lidegaard (RV) Trine Torp (SF) Pia Olsen Dyhr (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 111

Bilagsnr.	Titel
1	Forslag, høringsnotat og høringssvar, fra miljø- og fødevareministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 26/1-17 fra Leif Richter, Horsens
5	Henvendelse af 31/1-17 fra Thorkild Hansen, Ebeltoft
6	Henvendelse af 5/2-17 fra EndelaveGruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak
7	Henvendelse af 20/2-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund
8	Henvendelse af 24/2-17 fra Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund
9	Henvendelse af 24/2-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund
10	Henvendelse af 26/2-17 fra Sveriges Sportfiske- og Fiskevårdsforbund
11	1. udkast til betænkning
12	Præsentation fra Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbunds foretræde for udvalget den 1/3-17.
13	Henvendelse af 17/3-17 fra EndelaveGruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak
14	Henvendelse af 20/3-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund
15	Henvendelse af 23/3-17 fra EndelaveGruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak
16	Henvendelse af 24/3-17 fra Havbrug Ebeltoft

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 111

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvordan lovforslaget forholder sig til aftalen med Helcom, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 26/1-17 fra Leif Richter, Horsens, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om bekræftelse af, at en øget havbrugsudledning i Kattegat på 800 tons kvælstof samtidigt betyder en merudledning af 80 tons fosfor, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om fosforudledning fra nye havbrug i Kattegat m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om bekræftelse af, at 80 tons ekstra fosfor udledt fra nye havbrug i Kattegat vil ændre den danske fosforsituation i Bælthavet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelsen fra Thorkild Hansen, Ebeltoft, herunder de rejste spørgsmål, jf. L 111 – bilag 5, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 7 Spm. om der ikke er tale om en ny strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om kommissionen er orienteret om den markant ændret ”Strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Danmark 2014-2020”, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om processen, der har dannet grundlag for udarbejdelsen af den tidligere V-regerings og forligspartiernes vækstplan for akvakultur, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om merudledningen af kvælstof m.m. har indgået/indgår i regeringens dialog med Kommissionen om Fødevarer- og landbrugspakken, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om status vedrørende den udpegning af egnede lokaliteter, hvor der er miljømæssigt råderum til etablering af nye havbrug m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om initiativ til at sætte behandlingen af aktuelle ansøgninger om placering og miljøgodkendelser af nye havbrug i bero m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om bekræftelse af, at der ikke er miljømæssigt råderum til udvidelser af eksisterende havbrug eller etablering af nye havbrug i Bælthavet og Den Centrale Østersø m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om bekræftelse af, at den norske, irske og skotske havbrugsproduktion af laks i åbne netbure har medført meget omfattende problemer med angreb af lakselus m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvad den tidligere V-regerings og forligspartiernes vækstplan for havbrug i de indre danske farvande vil indebære med hensyn til risikoen for omfattende angreb af lakselus m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, bekræftelse, at placering af flere nye havbrug vil udgøre en potentiel trussel mod de naturlige danske ørredbestande m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvordan lovforslaget vil påvirke Danmarks samlede kvælstofudledning og kvælstoftab til kystvande og havområder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan lovforslaget vil påvirke Danmarks samlede fosforudledning og tab af fosfor til kystvande og havområder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om de miljømæssige konsekvenser af muslingefarme, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvilke tiltag ministeren vil igangsætte for at kompensere for de miljømæssige forværringer, som muslingefarme skaber, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om bekræftelse af, at forureningsbegrænsende foranstaltninger såsom muslinge- og tangfarme ikke har nogen direkte effekt i forhold

- til den konkrete udledning fra havbruget, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvor langt danske farvande er i øjeblikket fra at opnå dansk fastsatte mål om god økologisk tilstand, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, i hvilket omfang kan kompensationsopdræt kompensere for tab af iltforbrugende organisk stof m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om bekræftelse af, at lovforslaget ikke gør det muligt at udlede mere kvælstof m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om model, hvor havbrug kun kan udvide deres produktion på betingelse af, at de udlægger marine virkemidler, der kan opsamle 120 pct. af den merudledning, der følger af, at produktionen udvides, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om, hvilken betydning vil eksempelvis 111 ha. muslingekom- pensationsopdræt have for de naturligt forekommende filtrerende dyr, som lever på og i havbunden under anlægget, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om garanti for, at man vil gribe ind, hvis kompensationsopdræt ikke lever op til forventningerne, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, hvilke kompenserende tiltag man ønsker at igangsætte for at kompensere for den øgende mængde slam, som flere havbrug naturligt vil medføre, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, hvordan man vil tage højde for den variation i optag af næringsstoffer og høst af muslinger/tang, som forekommer fra år til år i forhold til, at muslinger/tang kan fungere som kompensationsopdræt, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om garanti for, at kompenserende virkemidler som tang og muslinger vil have en effekt i forhold til at mindske kvælstof- og fosforindholdet i kystvande og havområder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvorledes tænkes en ordning med egenkontrol at fungere, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om udfordringer ved kompensationsopdræt som et tilstrækkeligt kompenserende virkemiddel, samt hvilke tiltag ministeren påtænker at igangsætte for at løse disse, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om kompensationsopdræt vil kunne etableres rentabelt uden økonomiske tilskud, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om forsøg med kompenserende for kvælstofudledningen i Skive Fjord kan overføres til Kattegat eller de andre indre farvande, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 35 Spm. om forsøg med kombiopdræt med havbrug og muslinger, som er gennemført i hhv. Hjarnø og i Storebælt, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om garanti for, at EU accepterer, at havbrug udvides med henvisning til, at der etableres kompenserende virkemidler som tang og muslinger, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvorfor det af bemærkningerne fremgår, at forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter, når EU stiller krav til den økologiske tilstand i kystvande og havområder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om EU-retlige konsekvenser, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om i hvilket omfang vil muslinge anlæg påvirke fiskeriet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om i hvilket omfang vil kompensationsopdræt påvirke muligheden for at dyrke sejlsport langs kysterne i Danmark, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om at bygge kompenserende virkemidler og havbrug uden, at man tager højde for landskabsæstetik og helhedsbilledet generelt, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvor stort areal, at regeringen forestiller sig, kan inddrages til kompensationsopdræt, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om fremme den langt mindre miljøbelastende havbrugsform, der lever op til økologikravene, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om mulighederne for at fremme havbrug med hold af vegetarisk fisk, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om sikring af, at der ikke vil blive givet tilladelse til havbrug før, at den marine kompensation er bragt ud over forsøgsstadiet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om, hvordan det med kontrollen sikres, at der er kompensation for udledningen fra havbruget, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om ministeren er enig i, at værdien af opdrætsfisk skal sammenholdes med bidraget til overfiskning, og at forbrugerne bør informeres om dette, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om sikring af, at der bliver lavet en sammenlignende undersøgelse mellem vild og opdrætsfisk, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om ministeren mener at opdrætsfisk skal omfattes af vores lov for dyrevelfærd, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om krav om bedøvelse ved slag før slagting af opdrætsfisk, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om de norske regler for havbrug m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 52 Spm. om indførelse af norske regler i Danmark m.m., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om hvilke perspektiver regeringen ser i et udviklingsarbejde for recirkulerede havvands anlæg på land på Djursland, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om ministeren kan bekræfte, at landbaserede anlæg allerede i dag giver en teknologiudvikling, som giver branchen en større indtjening, fordi forureningsproblemerne skal løses ved kilden dvs. i selve produktionen, end selve produktionen af fisk, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om havbrug vil skulle betale det samme for afledning af »spildevandet« og bortskaffelse af »affaldet« som et tilsvarende anlæg på land, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm. om næringsstoffer udledt fra et havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om havbrug vil skulle kompensere andre forureningskilder som landbrug og byer i området, fordi det lægger beslag på dele af det »miljømæssige råderum«, som for næringsstoffer er en meget begrænset ressource, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om, at der kun er dokumenteret ét fuldskalaforsøg med muslingeopdræt med henblik på næringsstoffjernelse i Danmark, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm. om en kommune vil kunne afvise en ansøgning om et havbrug med den begrundelse, at kommunen kan anvise plads til et recirkulerende havvandsanlæg på land og i øvrigt til miljømålene for den eksisterende produktion i kommunen, uanset at der også ansøges om kompenserende foranstaltninger til havs, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm. om en ansøger om anlæg af en havproduktion af fisk kunne få tilladelsen med henvisning til, at der er indgået aftale med lokalt landbrug om ophør eller reduktion af gødskning som neutraliserer de ekstra næringsstoffer, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm. om, hvordan kompenserende foranstaltninger vil kunne eliminere den ekstra belastning fra medicin og andre kemiske hjælpestoffer i havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om, hvordan kompenserende foranstaltninger vil kunne fjerne de ekstra mængder iltforbrugende stof (BOD/COD), som udledes fra havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om ministeren vil uddybe de EU-restlige aspekter i at tillade udledning af næringsstoffer fra havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 64 Spm. om, hvad ministeren kan oplyse, om erfaringerne fra Norge om tilbagegang i den naturlige fiskebestand i vandmiljøet i nærheden af havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om, hvordan der sikres mulighed for reproduktion af naturlige fiskebestande i de indre danske kystvande og herunder de vigtigste og

- ernæringsmæssigt bedste spisefisk og det dertil tilhørende kystnære fiskeri, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 66 Spm. om, hvorledes en egenkontrol tænkes og et tilsyn struktureret, så det løbende viser om kompensationen står mål med udledningerne af kvælstof og fosfor, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 67 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre at havbrug ikke mindsker retmæssige anvendelse af havet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 68 Spm. om ministeren vil sikre, at havbrug efter den 8 årige retsbeskyttelse kan pålægges nye vilkår, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 69 Spm. om rapporten om marine virkemidler udgivet i 2016 af DCE Aarhus Universitet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 70 Spm. om ministeren vil bekræfte, at der på nuværende tidspunkt kun er dokumenteret ét fuldskalaforsøg med muslingeopdræt med henblik på næringsstoffjernelse i Skive Fjord, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 71 Spm. om ministeren vil redegøre for, hvilket fagligt grundlag der foreligger for anvendelse af muslingeopdræt som kompenserende marint virkemiddel i forhold til det arealspecifikke potentiale for N- og P-fjernelse i de forskellige danske kyst- og havområder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 72 Spm. om ministeren vil bekræfte, at kompenserende marine virkemidler i form af muslingeopdræt og tangdyrkning i forhold til de planlagte udvidelser af havbrugsproduktionen primært vil blive placeret i kystnære områder, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 73 Spm. om ministeren vil redegøre for, hvor store marine arealer der vil blive beslaglagt til henholdsvis nye havbrug og til kompenserende marine virkemidler som følge af den tidligere V-regerings og forligspartiernes vækstplan for havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 74 Spm. om ministeren vil redegøre for, hvordan processen omkring placering af havbrug i dag er koordineret med Søfartsstyrelsens udvikling af en dansk maritim fysisk plan (havplan), som beskrevet i Lov om maritim fysisk planlægning, jf. lov nr. 615 af 08/06 2016, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 75 Spm. om ministeren vil redegøre for, om udbygningen af havbrug i danske farvande finder sted under anvendelse af en økosystembaseret tilgang, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 76 Spm. om, hvad det ville betyde for driftsregnskabet for havbrug, hvis de skulle betale det samme pr. kg. udledt fosfor og kvælstof, som kommunerne bruger på at bortrense det fra spildevandet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 77 Spm. om kommentar til henvendelsen af 5/2-17 fra EndelaveGruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, jf. L 111 – bilag 6, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 78 Spm. om det vil være i strid med HELCOM-aftalen herunder de aftalte grænser for udledningen af fosfor at etablere nye havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 79 Spm. om regeringens ønske er at give plads til flere havbrug før ikrafttrædelsen af miljømål i 2021, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 80 Spm. om udnyttelse af, at Danmark i praksis har veto og kan forhindre konsensus om kvantitative miljømål i HELCOM, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 81 Spm. om havbrug er en diffus forureningskilde eller en punktkilde? Og hvilken forskel er der i den forbindelse mellem et havbrug og et landbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 82 Spm. om et havbrug som er godkendt efter lovforslaget juridisk være ligestillet med øvrige forureningskilder i vandområdet herunder landbrug m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 83 Spm. om kvantitative målsætninger under havstrategidirektivet medføre, at den juridiske beskyttelse af en godkendelse til havbrug der er givet ud fra lovforslaget gennemskydes m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 84 Spm. om at stille lovbehandlingen i bero, indtil der foreligger kvantitative målsætninger for de åbne danske farvande (havstrategidirektivet), til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 85 Spm., om det alene er investorerne i havbruget godkendt efter dette lovforslag, som skal bære de økonomiske konsekvenser af senere indgreb som følge af vedtagne kvantitative mål i HELCOM/EU, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 86 Spm., om at stille lovbehandlingen i bero, indtil der er gennemført en arealanvendelsesanalyse og vedtaget et administrationsgrundlag som kan føre til udpegning af områder, der er egnet til havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 87 Spm., om præcisering af »Vækst for havbrug vil ske ved udpegning af konkrete lokaliteter, hvor havbrug kan etableres under hensyn til andre aktiviteter på havet, miljøet og vandplansområder...«, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 88 Spm. om, hvornår forventer ministeren, at der skal foretages en strategisk miljøvurdering (SMV) af lovforslaget m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 89 Spm., om beskrivelse af hvert af de udpegede områder til havbrug i sin nuværende tilstand for hver deskriptor og den forventede tilstandsændring efter etablering af havbrug m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 90 Spm., om en godkendelse vil blive givet på betingelse af, at der ikke optræder lakselus på de opdrættede fisk m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 91 Spm. om kort der viser, hvor der kan placeres havbrug henholdsvis med kompenserende virkemidler og uden kompenserende virkemidler, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 92 Spm., om uddybning af svar på spm. 4 om udledningslofter for fosfor i HELCOMS Østersøhandlingsplan m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 93 Spm., om bekræftelse af, at der ikke er miljømæssigt råderum til udvidelser af eksisterende havbrug eller etablering af nye m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 94 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/2-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund, jf. L 111 – bilag 7, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 95 Spm. om, teknisk bistand til ændringsforslag om 3 årsfrist til at opfylde kravene om etablering af kompenserende marine virkemidler, til miljø- og fødevareministeren , og ministerens svar herpå
- 96 Spm. om, teknisk bistand til ændringsforslag om 3 årsfrist til at opfylde kravene om at inddrage tilladelsen til drift af havbrug m.v., til miljø- og fødevareministeren , og ministerens svar herpå
- 97 Spm., om teknisk bistand til ændringsforslag der præciserer, at tilladelse til at drive havbrug skal se under iagttagelse af fiskerilovens kapitel 15 og lov om maritim fysisk planlægning, til miljø- og fødevareministeren , og ministerens svar herpå
- 98 Spm., om teknisk bistand til ændringsforslag om myndighedskompetencen til at give tilladelse til havbrug og tilhørende kompenserende virkemidler henhører under Miljøstyrelsen m.v., til miljø- og fødevareministeren , og ministerens svar herpå
- 99 Spm., om teknisk bistand til ændringsforslag der sikrer et skærpet tilsyn med havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 100 Spm., om teknisk bistand til ændringsforslag om skærpede krav til garantiernes størrelse i relation til dækning af de faktiske omkostninger til fjernelse af og oprydning efter havbrug, til miljø- og fødevareministeren , og ministerens svar herpå
- 101 Spm. om, hvordan et nyt administrationsgrundlag for havbrug helt konkret kan medvirke til at sikre balance mellem beskyttelse og benyttelse m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 102 Spm. om, hvilke konkrete skridt har ministeren taget for at indarbejde bestemmelserne i lov 615 af 8. juni 2016 om maritim fysisk planlægning m.v., til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 103 Spm. om kommentar til henvendelse af 24/2-17 fra Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund, jf. L 111 – bilag 8, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 104 Spm. om kommentar til henvendelse af 24/2-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund, jf. L 111 – bilag 9, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 105 Spm., om bekræftelse af, at den udvidelse af havbrugsproduktionen der følger af dette lovforslag, udnytter det forøgede råderum på 800

- tons kvælstof, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 106 Spm., om kommentar til henvendelse af 26/2-17 fra Sveriges Sportfiske- og Fiskevårdsforbund, jf. L 111 – bilag 10, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 107 Spm. om kommentar til præsentation fra Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbunds foretræde for udvalget den 1/3-17, jf. L 111 – bilag 12, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 108 Spm. om at bekræfte, at NaturErhvervstyrelsen den 6. december 2016 som led i gennemførelsen af regeringens og forligspartiernes plan »Dansk Akvakultur i vækst« har udstedt en ny bekendtgørelse om etablering og drift af havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 109 Spm. om, hvorvidt det er i strid med reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer og miljøvurderingsdirektivet, at der ikke er foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV) af bekendtgørelse om etablering og drift af havbrug, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 110 Spm. om, hvorvidt den manglende forudgående strategiske miljøvurdering (SMV) af bekendtgørelse om etablering og drift af havbrug (Bek. nr. 1489 af 06/12/2016) indebærer, at bekendtgørelsen er ugyldig, og at de tilladelser, der efterfølgende udstedes med hjemmel i bekendtgørelsen som udgangspunkt også vil være ugyldige, jf. EU-domstolens dom fra juli 2016 i sag C-379/15, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 111 Spm. om, hvorvidt ministeren vil tage initiativ til at ophæve bekendtgørelse om etablering og drift af havbrug, jf. bekendtgørelse nr. 1489 af 06/12/2016), til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 112 Spm. om at oversende en samlet oversigt over, hvilke retsakter og andet plangrundlag mv. der skal miljøvurderes efter reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer (SMV), til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 113 Spm. om, hvorvidt ministeren vil tage initiativ til, at de strategiske miljøvurderinger (SMV), der skal foretages som led i gennemførelsen af regeringens og forligspartiernes plan »Dansk Akvakultur i vækst«, vil blive oversendt til Folketinget samtidig med, at de sendes i høring, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 114 Spm., om at oversende en skematisk oversigt over det næringsstofregnskab, der ifølge ministeren kan godtgøre, at der er et miljømæssige råderum til den store udvidelse af havbrugsproduktionen, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 115 Spm. om, hvorvidt den planlagte havbrugsudvidelse ud fra et samfundsmæssigt helhedsperspektiv vil være en økonomisk gevinst for samfundet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 116 Spm. om, hvilke danske forskere der har rådgivet om, at der ikke vil være stor risiko for problemer med lakselus ved etablering af nye hav-

- brug i Kattegat og Bælthavet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 117 Spm. om, hvorvidt lovforslaget er i overensstemmelse med principperne i EU's vandrammedirektiv om ikke-forringelse og i forhold til rensning ved kilden og princippet om at forureneren betaler, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 118 Spm. om, hvorfor det ikke fremgår af lovforslaget m.v., at Danmark ikke har et indsatsprogram under havstrategidirektivet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 119 Spm. om, hvorvidt lovforslaget kolliderer med det internationale og forpligtende samarbejde, som Danmark indgår i via Helcom-samarbejdet, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 120 Spm. om ministeren vil kommentere debatindlægget "Nej til havbrug i Kattegat" af Svend-Erik Andersen, fmd. Danmarks Fiskeriforening, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 121 Spm. om uddybning af svar på MOF alm. del - spm. 135-138 og MOF alm. del - bilag 53, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 122 Spm., om et folketingsmedlem kan være medunderskriver på en betænkning vedrørende muligheden for udvidelse af havbrug m.v., til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 123 Spm. om, hvilke miljømæssige foranstaltninger de 19 eksisterende anlæg har iværksat i dag, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 124 Spm. om hvem der skal betale, hvis de marine virkemidler, som har været krævet i forbindelse med tilladelsen til havbrugsdriften, viser sig utilstrækkelige, og havbrugsdriften derfor må indskrænkes eller ophøre, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 125 Spm. om ministeren vil fremsende rapporten »Marine virkemidler« fra 2016, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 126 Spm., om ministeren vil fremsende de nævnte rapporter »Miljømuslinger og muslinger som supplerende virkemidler« fra 2013 og »Combiopdræt« 2015 samt artiklerne fra Aquaculture International 2014 og Open Journal, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 127 Spm. om kommentar til den svenske dom om havbrug, der er omtalt i følgende artikel: <https://savethebaltic.wordpress.com/2017/03/15/the-swedish-supreme-environmental-court-has-decided-to-ban-and-stop-fish-farming-in-cages-in-open-water/>, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 128 Spm. om oversendelse af talepapiret fra samrådet den 16/3-17, jf. L 111 - samrådsspm. D-G, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 129 Spm., om forsøget og resultater af http://www.danskakvakultur.dk/media/13659/KOMBI-Rapport-okt-2015-_-final.pdf, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 130 Spm., om kommentar til henvendelsen af 17/3-17 fra EndelaveGruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, jf. L 111 – bilag 13, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

- 131 Spm., om kommentar til henvendelsen af 20/3-17 fra Danmarks Sportsfiskerforbund, jf. L 111 – bilag 14, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 132 Spm., om kommentar til henvendelsen af 23/3-17 fra Endelavegruppen / Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, jf. L 111 – bilag 15, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 133 Spm. om kommentar til henvendelse af 24/3-17 fra Havbrug Ebeltoft, jf. L 111 – bilag 16, til miljø- og fødevareministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 111

Samråds- spm.nr.	Titel
A	Samrådsspm. om, hvorvidt ministeren med de kompenserende marine virkemidler kan garantere et miljømæssigt råderum for den store udvidelse af havbrugsproduktionen, til miljø- og fødevareministeren
B	Samrådsspm. om, hvorvidt det er i overensstemmelse med Danmarks EU-retlige forpligtelser, at regeringen uden indsatsprogram, jf. Havstrategidirektivet, fremlægger lovforslaget, til miljø- og fødevareministeren
C	Samrådsspm. om man har givet fuldstændige og korrekte oplysninger til Folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget og til aftaleparterne bag aftale om ”Dansk akvakultur i vækst”, når man undlader at oplyse, at der ikke eksisterer et indsatsprogram, til miljø- og fødevareministeren
D	Samrådsspm. om en redegørelse for effekten af de marine virkemidler, som lovforslaget angiver, til miljø- og fødevareministeren
E	Samrådsspm. om en redegørelse for det miljømæssige råderums størrelse, til miljø- og fødevareministeren
F	Samrådsspm. om, hvor mange nye arbejdspladser, som lovforslaget forventes at medføre, til miljø- og fødevareministeren
G	Samrådsspm. om en redegørelse for de norske erfaringer med lakselus i havbrug, herunder de norske erfaringer med udbredelse af lakselus og bekæmpelsen heraf, til miljø- og fødevareministeren

Bilag 2*2 af udvalget spørgsmål og miljø- og fødevareministerens svar herpå*

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra RV:

Spørgsmål nr. 96:

Ministeren bedes yde teknisk bistand til et ændringsforslag med bemærkninger, der sikrer mulighed for at inddrage tilladelsen til drift af havbrug mod compensation, selvom der er etableret kompenserende marine virkemidler, hvis påvirkningen af miljøtilstanden i kystvande eller havområder som følge af udledningen i det havområde, hvor havbruget er placeret, påvirker miljøtilstanden i nærliggende kystvande eller Natura 2000 områder.

Svar:

Efter kontakt til spørger forstås spørgsmålet således, at det ønskes belyst, om lovforslaget sikrer, at der kan skrides ind i forhold til miljøgodkendelsen af havbrug, hvis det viser sig, at de kompenserede marine virkemidler ikke kompenserer tilstrækkeligt for udledningen til et eller flere områder.

I forbindelse med miljøgodkendelsen vil der konkret blive opsat vilkår for, hvor mange næringsstoffer (tons) der skal fjernes gennem kompenserende marine virkemidler. Der vil blive ført kontrol med denne indsats, og hvis virkemidlerne ikke kompenserer mindst den mængde næringsstoffer, der er fastsat i vilkårene, så overholder virksomheden ikke vilkårene for godkendelsen. Herefter skal myndigheden efter miljøbeskyttelseslovens § 69 meddele virksomheden, at det ulovlige forhold skal bringes til ophør, og myndigheden kan bringe de almindelige håndhævelsesmidler i anvendelse. Myndigheden fastsætter en frist herfor. Efterkommer virksomheden ikke indskærpelsen, bør myndigheden vurdere, om der er grundlag for at fortage politianmeldelse. Når betingelserne herfor er opfyldt, og proportionalitetsprincippet er iagttaget, vil myndigheden efter en konkret vurdering kunne forbyde fortsat drift.

Spørgsmål nr. 97:

Ministeren bedes yde teknisk bistand til et ændringsforslag med bemærkninger, der præciserer, at tilladelse til at drive havbrug skal ske under iagttagelse af fiskerilovens kapitel 15 og lov om maritim fysisk planlægning.

Svar:

Nærværende lovforslag vil alene gøre det muligt at fastsætte vilkår om anvendelsen af kompenserende marine virkemidler i forbindelse med miljøgodkendelse af havbrug. De bestemmelser, som foreslås indført med lovforslaget, vedrører ikke tilladelsen til en konkret placering af et havbrug.

Spørgsmålet om iagttagelse af fiskerilovens kapitel 15 varetages i forbindelse med den placeringstilladelse, som kræves for havbruget udover miljøgodkendelsen. I forhold til processen i forbindelse med de konkrete placeringstilladelser og forholdet til lov om maritim fysisk planlægning henvises i øvrigt til mit svar på spørgsmål 67. Lovgivningen sikrer således allerede i dag, at tilladelse til at drive havbrug skal ske under iagttagelse af fiskerilovens kapitel 15 og lov om maritim fysisk planlægning.

Svar på spørgsmål 67

Ved ansøgning om etablering af et nyt havbrug eller et muslingeopdræt sendes ansøgningen i høring hos de relevante myndigheder og organisationer. Herved sikres en koordinering således, at anlæggene ikke er i konflikt med eksisterende eller andre ansøgte aktiviteter i området.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen giver tilladelse til placering af havbrug og muslingeopdræt. Kystdirektoratet giver tilladelse til etablering af tanganlæg på havet. Tilladelserne sikrer, at placeringen ikke er i konflikt med andre interesser, såsom fiskeriinteresser, sejlruter, militære øvelsespladser, havvindmøller, fritidsinteresser m.m. Forud for at der kan gives tilladelse til placering af nye anlæg til havs sendes ansøgningen i høring hos blandt andet Søfartsstyrelsen, Geodatastyrelsen og Kystdirektoratet, og hos interesseorganisationer indenfor fiskeri, akvakultur og lystfiskeri, samt Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet m.v.

Afvejning af de mange aktiviteter til havs og fordeling af havets arealer på en måde, der kan sikre økonomisk vækst og bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer er netop formålet med loven om maritim fysisk planlægning. Den første nationale havplan skal således fra 2021 sikre en balance og forudsigelighed i arealudlæg til de mange retmæssige anvendelser af havet.

Ved etablering af muslingebrug skal opdriftsbøjer være ensartede og være i en farve, så de fremtræder så neutrale som muligt i forhold til omgivelserne (sorte eller mørkegrå). Opdriftsbøjerne i anlægget skal så vidt muligt holdes undersænkede. Yngelliner kan dog placeres højere i vandsøjlen, så opdriftsbøjerne er synlige i perioden fra 1. maj til og udgangen af oktober. Herudover skal anlæggene naturligvis markeres med synlige specialafmærkning af hensyn til sikkerheden til søs.